

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

27. ožujka 2014.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Usklađivanje zakonodavstava – Autorsko pravo i srodna prava – Informacijsko društvo – Direktiva 2001/29/EZ – Internetska stranica koja stavlja na raspolaganje javnosti kinematografska djela bez pristanka nositelja srodnog prava – Članak 8. stavak 3. – Pojam , posrednikâ čije usluge koristi treća strana za povredu autorskog prava ili srodnog prava’ – Pružatelj pristupa internetu – Sudski nalog upućen pružatelju pristupa internetu kojim mu se zabranjuje da svojim klijentima daje pristup jednoj internetskoj stranici – Stavljanje u ravnotežu temeljnih prava“

U predmetu C-314/12,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Oberster Gerichtshof (Austrija), odlukom od 11. svibnja 2012., koju je Sud zaprimio 29. lipnja 2012., u postupku

UPC Telekabel Wien GmbH

protiv

Constantin Film Verleih GmbH,

Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik vijeća, K. Lenaerts, potpredsjednik Suda u svojstvu suca četvrtog vijeća, M. Safjan, J. Malenovský (izvjestitelj) i A. Prechal, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Cruz Villalón,

tajnik: A. Impellizzeri, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 20. lipnja 2013.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za UPC Telekabel Wien GmbH, M. Bulgarini i T. Höhne, *Rechtsanwälte*,
- za Constantin Film Verleih GmbH i Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH, A. Manak i N. Kraft, *Rechtsanwälte*,
- za austrijsku vladu, A. Posch, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: njemački

— za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju W. Ferrante, *avvocato dello Stato*,
— za nizozemsku vladu, C. Schillemans i C. Wissels, u svojstvu agenata,
— za vladu Ujedinjene Kraljevine, L. Christie, u svojstvu agenta, uz asistenciju S. Malyniczka, *barrister*,
— za Europsku komisiju, J. Samnadda i F. W. Bulst, u svojstvu agenata,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 26. studenoga 2013.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 5. stavaka 1. i 2. točke (b) te članka 8. stavka 3. Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 119.) kao i određenih temeljnih prava u pravu Unije.
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između UPC Telekabel Wien GmbH (u daljnjem tekstu: UPC Telekabel) i Constantin Film Verleih GmbH (u daljnjem tekstu: Constantin Film) te Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH (u daljnjem tekstu: Wega) u vezi sa zahtjevom da se UPC Telekabelu naloži zabrana davanja pristupa svojim klijentima jednoj internetskoj stranici koja stavlja na raspolaganje javnosti određene filmove Constantin Filma i Wege bez njihovog pristanka.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 9. i 59. Direktive 2001/29 glase:

„(9) Svako usklađivanje autorskog prava i srodnih prava mora se temeljiti na visokoj razini zaštite, budući da su takva prava ključna za intelektualno stvaralaštvo. [...] Intelektualno vlasništvo je stoga priznato kao sastavni dio vlasništva.

[...]

(59) U digitalnom okruženju, osobito, treće strane za radnje povrede sve više koriste usluge posrednika. U mnogim su slučajevima takvi posrednici u najboljem položaju da prekinu takve radnje povrede. Stoga, ne dovodeći u pitanje bilo koje druge raspoložive sankcije i pravna sredstva, nositelji prava trebali bi imati mogućnost tražiti izdavanje sudske naloga protiv posrednika koji u mreži omogućuje trećoj strani povredu nad zaštićenim djelom ili drugim predmetom zaštite. [...] Uvjeti i načini koji se odnose na takve sudske naloge trebali bi se prepustiti nacionalnom pravu država članica.“

- 4 Članak 1. spomenute direktive, naslovljen „Područje primjene“, u svom stavku 1. propisuje:

„Ova se Direktiva odnosi na pravnu zaštitu autorskog i srodnih prava u okviru unutarnjeg tržišta, s posebnim naglaskom na informacijsko društvo.“

- 5 Članak 3. iste direktive, naslovljen „Pravo priopćavanja autorskog djela javnosti i pravo stavljanja drugih predmeta zaštite na raspolaganje javnosti“, u svom stavku 2. predviđa:

„Države članice moraju predvidjeti isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za stavljanje na raspolaganje javnosti, žicom ili bežičnim putem, tako da im pripadnici javnosti mogu pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sami odaberu:

[...]

- c) proizvođačima prvih fiksiranja filmova, izvornika i umnoženih primjeraka njihovih filmova;

[...]“

- 6 Članak 8. Direktive 2001/29, naslovljen „Sankcije i pravna sredstva“, u svom stavku 3. navodi:

„Države članice osiguravaju nositeljima prava mogućnost podnošenja zahtjeva za izdavanje sudskog naloga protiv posrednika čije usluge koristi treća strana za povredu autorskog prava ili srodnog prava.“

Austrijsko pravo

- 7 Članak 18a stavak 1. Zakona o autorskom pravu (Urheberrechtsgesetz) od 9. travnja 1936. (BGBl. 111/1936), kako je izmijenjen novim Zakonom o autorskom pravu iz 2003. (Urheberrechtsgesetz-Novelle 2003, BGBl. I, 32/2003, u daljnjem tekstu: UrhG), glasi kako slijedi:

„Autor ima isključivo pravo stavljanja djela na raspolaganje javnosti žicom ili bežičnim putem na način koji svakome omogućava pristup tom djelu na mjestu i u vrijeme njegova izbora.“

- 8 Članak 81. stavci 1. i 1a UrhG-a propisuje:

„1. Svaka osoba kojoj je povrijeđeno isključivo pravo dodijeljeno ovim zakonom ili koja sumnja na takvu povredu može podnijeti tužbu radi zabrane činjenja povrede. Postupak se također može pokrenuti protiv vlasnika poduzeća ako je povreda počinjena ili ako postoji opasnost od njezinog počinjenja od strane njegovih zaposlenika ili opunomoćenika tijekom djelatnosti njegovog poduzeća; članak 81. stavak 1a primjenjuje se *mutatis mutandis*.

1a. Ako počinitelj takve povrede ili osoba za koju postoji sumnja da će počiniti takvu povredu koristi u tu svrhu usluge posrednika, protiv potonjeg također se može podnijeti tužba radi zabrane činjenja povrede na temelju stavka 1. [...]“

- 9 Članak 355. stavak 1. Zakonika o postupcima ovrhe propisuje:

„Postupak prisilne ovrhe protiv osobe kojoj se zabranjuje činjenje ili nalaže trpljenje činjenja predviđa da za svaku povredu počinjenu nakon što je obveza postala ovršiva sud koji postupa u ovrsi osim izvršenja obveze određuje i novčanu kaznu ako postoji takav zahtjev. Za svaku daljnju povredu sud koji postupa u ovrsi određuje na temelju zahtjeva dodatnu novčanu kaznu ili kaznu zatvora od najviše jedne godine. [...]“

- 10 Iz objašnjenja suda koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da se, u cilju oslobođenja od odgovornosti, adresat zabrane može u postupku prisilne ovrhe pozivati na to da je poduzeo sve mjere koje su se od njega mogle očekivati radi onemogućavanja nastupanja zabranjenog rezultata.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 11 Constantin Film i Wega, društva za kinematografsku proizvodnju, nakon što su utvrdili da jedna internetska stranica nudi preuzimanje ili gledanje *streaminga* određenih filmova koje su proizveli, a bez njihovog pristanka, na temelju članka 81. stavka 1a UrhG-a zatražili su izdavanje sudskog naloga u postupku privremene pravne zaštite kojim se pružatelju pristupa internetu UPC Telekabelu zabranjuje da svojim klijentima daje pristup predmetnoj internetskoj stranici u mjeri u kojoj ta stranica bez njihovog pristanka stavlja na raspolaganje javnosti kinematografska djela za koja oni imaju srodna prava.
- 12 Sudskim nalogom od 13. svibnja 2011. Handelsgericht Wien (Austrija) zabranio je UPC Telekabelu da svojim klijentima daje pristup spornoj internetskoj stranici. Tu je zabranu trebalo izvršiti osobito blokiranjem naziva domene i postojeće IP adrese (internetski protokol) te stranice kao i svake druge njezine IP adrese o kojoj bi to društvo moglo imati spoznaju.
- 13 U lipnju 2011. sporna internetska stranica obustavila je svoju aktivnost nastavno na akciju njemačkih policijskih snaga protiv svojih korisnika.
- 14 Sudskim nalogom od 27. listopada 2011. prizivni sud Oberlandesgericht Wien (Austrija) djelomično je preinačio sudski nalog prvostupanjskog suda koji je pogrešno odredio način na koji je UPC Telekabel trebao provesti blokiranje sporne internetske stranice i na taj način izvršiti sudski nalog. U donošenju tog zaključka Oberlandesgericht Wien smatrao je, kao prvo, da članak 81. stavak 1a UrhG-a treba tumačiti s obzirom na članak 8. stavak 3. Direktive 2001/29. Nadalje, smatrao je da se UPC Telekabel davanjem pristupa svojim klijentima sadržajima koji su nezakonito stavljeni na mrežu treba smatrati posrednikom čije su se usluge koristile za povredu srodnog prava pa su, dakle, Constantin Film i Wega imali pravo tražiti izdavanje sudskog naloga protiv tog društva. Međutim, kad je riječ o zaštiti autorskog prava, Oberlandesgericht Wien smatrao je da je UPC Telekabel moguće obvezati jedino obvezom rezultata, odnosno na zabranu davanja pristupa svojim klijentima spornoj internetskoj stranici, ali ne i načinom provedbe.
- 15 UPC Telekabel uložio je žalbu u reviziji pred Oberster Gerichtshof (Austrija).
- 16 U prilog svojoj žalbi, UPC Telekabel osobito navodi to da se korištenje njegovih usluga ne može smatrati povredom autorskog prava ili srodnog prava u smislu članka 8. stavka 3. Direktive 2001/29 jer nije imao nikakve trgovačke odnose s korisnicima spornih internetskih stranica i nije utvrđeno da su njegovi vlastiti klijenti postupali na nezakonit način. U svakom slučaju, UPC Telekabel navodi da je tehnički moguće zaobići sve različite mjere blokiranja koje se mogu primijeniti, a neke su i preskupe.
- 17 U tim je uvjetima Oberster Gerichtshof odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 8. stavak 3. Direktive 2001/29 [...] tumačiti na način da osoba koja na internetu stavlja na raspolaganje javnosti predmet zaštite bez ovlaštenja nositelja prava [u smislu članka 3. stavka 2. Direktive 2001/29] koristi usluge pružatelja pristupa [internetu] kojim se služe osobe koje pristupaju tim predmetima zaštite?

U slučaju da je odgovor na prvo pitanje negativan:

2. Jesu li reproduciranje za privatnu uporabu [u smislu članka 5. stavka 2. točke (b) Direktive 2001/29] i prolazno ili popratno reproduciranje [u smislu članka 5. stavka 1. Direktive 2001/29] zakoniti samo ako je primjerak koji služi za reprodukciju bio potpuno zakonito reproduciran, emitiran ili stavljen na raspolaganje javnosti?

U slučaju potvrdnog odgovora na prvo ili drugo pitanje, tj. u slučaju kad se mora donijeti sudski nalog protiv pružatelja pristupa [internetu] u skladu s člankom 8. stavkom 3. Direktive 2001/29:

3. Je li vrlo općenita zabrana (tj. bez propisivanja konkretnih mjera) pružatelju pristupa [internetu] da svojim klijentima daje pristup internetskoj stranici za čiji cjelokupan ili značajan dio sadržaja nositelj prava nije dao ovlaštenje usklađena s pravom Unije i osobito s potrebom ravnoteže temeljnih prava dotičnih stranaka kad pružatelj pristupa može, dokazavši da je poduzeo sve razumne mjere, izbjeći periodične penale kojima se kažnjava povreda te zabrane?

U slučaju negativnog odgovora na treće pitanje:

4. Je li nametanje konkretnih mjera pružatelju pristupa [internetu] radi otežavanja pristupa njegovih klijenata internetskoj stranici čiji je sadržaj nezakonito stavljen na raspolaganje usklađeno s pravom Unije i osobito s potrebom ravnoteže temeljnih prava dotičnih stranaka kad se te mjere, koje zahtijevaju značajna sredstva, mogu lako zaobići bez posebnih tehničkih znanja?“

O prethodnim pitanjima

Dopuštenost prethodnih pitanja

- 18 Kao prvo valja navesti da okolnost da internetska stranica o kojoj je riječ u glavnom postupku više nije aktivna ne čini prethodna pitanja nedopuštenima.
- 19 Naime, na temelju ustaljene sudske prakse, u okviru postupka prema članku 267. UFEU-a, koji je utemeljen na jasnoj podjeli uloga između nacionalnih sudova i Suda, na samom je nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji sam snosi odgovornost za sudsku odluku koju mora donijeti da, ovisno o pojedinostima predmeta, ocijeni nužnost i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu (vidjeti u tom smislu presudu od 14. ožujka 2013., Aziz, C-415/11, t. 34.).
- 20 Sud može odbaciti zahtjev koji je postavio nacionalni sud samo kada na očit način proizlazi da traženo tumačenje prava Unije nema nikakav odnos sa stvarnošću ili predmetom glavnog postupka, kada je problem hipotetske naravi ili kada Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima koji su potrebni kako bi se na koristan način odgovorilo na pitanja koja su mu postavljena (gore navedena presuda Aziz, t. 35.).
- 21 Međutim, u glavnom postupku to nije slučaj, s obzirom na to da iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da na temelju austrijskog prava sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku svoju odluku treba donijeti na temelju činjenica izloženih u prvostupanjskoj odluci, tj. u trenutku kad je internetska stranica o kojoj je riječ u glavnom postupku još bila dostupna.
- 22 Iz prethodno navedenog proizlazi da je zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

Prvo pitanje

- 23 Sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku svojim prvim pitanjem u biti pita treba li članak 8. stavak 3. Direktive 2001/29 tumačiti na način da osoba koja na internetskoj stranici stavlja na raspolaganje javnosti predmete zaštite bez ovlaštenja nositelja prava, u smislu članka 3. stavka 2. te direktive, koristi usluge pružatelja pristupa internetu pomoću kojeg osobe pristupaju tim predmetima zaštite, a koji bi se smatrao posrednikom u smislu članka 8. stavka 3. Direktive 2001/29.
- 24 Kao prvo, valja navesti da je u glavnom postupku nesporno da su predmeti zaštite stavljeni na raspolaganje korisnicima internetske stranice bez pristanka nositelja prava iz članka 3. stavka 2.

- 25 S obzirom na to da prema toj odredbi nositelji prava uživaju isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za stavljanje na raspolaganje javnosti, valja navesti da stavljanje na raspolaganje javnosti predmeta zaštite na internetskoj stranici koje je izvršeno bez pristanka nositelja prava predstavlja povredu autorskog prava i srodnih prava.
- 26 Radi uklanjanja predmetne povrede pravâ, članak 8. stavak 3. Direktive 2001/29 daje nositeljima pravâ mogućnost podnošenja zahtjeva za izdavanje sudskog naloga protiv posrednikâ čije usluge koristi treća strana za povredu njihovih prava.
- 27 Naime, kao što to navodi uvodna izjava 59. Direktive 2001/29, za radnje povrede sve se više koriste usluge posrednika, a u mnogim slučajevima takvi su posrednici u najboljem položaju da prekinu takve radnje povrede.
- 28 U predmetnom slučaju Handelsgericht Wien, a zatim Oberlandesgericht Wien naložili su UPC Telekabelu, pružatelju pristupa internetu kojem je upućen sudski nalog o kojem je riječ u glavnom postupku, da prekine povredu pravâ Constantin Filma i Wege.
- 29 Međutim, UPC Telekabel osporava mogućnost da ga se kvalificira kao posrednika čije se usluge koriste za povredu autorskog prava ili srodnog prava u smislu članka 8. stavka 3. Direktive 2001/29.
- 30 U tom pogledu iz uvodne izjave 59. Direktive 2001/29 proizlazi da se izraz „posrednik“, koji se koristi u članku 8. stavku 3. te direktive, odnosi na svaku osobu koja u mreži omogućuje trećoj stranci povredu nad zaštićenim djelom ili drugim predmetom zaštite.
- 31 S obzirom na cilj koji slijedi Direktiva 2001/29, kao što to osobito proizlazi iz njezine uvodne izjave 9., a to je jamčenje nositeljima pravâ visoke razine zaštite, tako korišten pojam povrede treba shvatiti na način da obuhvaća predmet zaštite koji je na internetu stavljen na raspolaganje javnosti bez ovlaštenja nositeljâ pravâ o kojima je riječ.
- 32 Nadalje, imajući u vidu da je pružatelj pristupa internetu subjekt kojeg obvezuje, iz razloga što on to čini mogućim davanjem pristupa mreži, svako omogućavanje jednom od svojih klijenata i trećoj strani izvršenje povrede na internetu (vidjeti u tom smislu rješenje od 19. veljače 2009., LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, C-557/07, Zb., str. I-1227., t. 44.), valja smatrati da je pružatelj pristupa internetu kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku, koji omogućava svojim klijentima pristupanje predmetima zaštite koje je treća strana stavila na raspolaganje javnosti na internetu, posrednik čije se usluge koriste za povredu autorskog prava ili srodnog prava u smislu članka 8. stavka 3. Direktive 2001/29.
- 33 Takav zaključak potvrđuje cilj koji slijedi Direktiva 2001/29. Naime, isključenje pružateljâ pristupa internetu iz područja primjene članka 8. stavka 3. Direktive 2001/29 značajno bi smanjilo zaštitu nositeljâ pravâ kojoj teži ta direktiva (vidjeti u tom smislu gore navedeno rješenje LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, t. 45.).
- 34 Navedeni zaključak ne može se dovesti u pitanje prigovorom prema kojem bi za primjenu članka 8. stavka 3. Direktive 2001/29 bilo nužno postojanje ugovorne veze između pružatelja pristupa internetu i osobe koja je počinila povredu autorskog prava ili srodnog prava.
- 35 Naime, ni iz teksta navedenog članka 8. stavka 3. ni iz bilo koje druge odredbe Direktive 2001/29 ne proizlazi da bi bio potreban poseban odnos između osobe koja povređuje autorsko pravo ili srodno pravo i posrednika. Nadalje, postojanje takvog zahtjeva ne može se zaključiti ni iz ciljeva koje slijedi ta direktiva, s obzirom na to da bi priznanje takvog zahtjeva smanjilo pravnu zaštitu priznatu predmetnim nositeljima prava, a cilj navedene direktive upravo je jamčenje potonjima visoke razine zaštite kako proizlazi osobito iz njezine uvodne izjave 9.

- 36 Zaključak do kojeg je Sud došao u točki 30. ove presude nije obvezujući ni tvrdnjom da za izdavanje sudskog naloga protiv pružatelja pristupa internetu nositelji autorskog prava ili srodnog prava moraju pokazati da određeni klijenti navedenog pružatelja na internetskoj stranici o kojoj je riječ stvarno pristupaju predmetima zaštite stavljenima na raspolaganje javnosti bez ovlaštenja nositelja prava.
- 37 Naime, Direktiva 2001/29 zahtijeva da je cilj mjera koje su države članice obvezne poduzeti radi usklađivanja s tom direktivom ne samo prestanak nego i prevencija povreda autorskog prava i srodnih prava (vidjeti u tom smislu presude od 24. studenoga 2011., *Scarlet Extended*, C-70/10, Zb., str. I-11959., t. 31. i od 16. veljače 2012., *SABAM*, C-360/10, t. 29.).
- 38 Takav preventivni učinak pretpostavlja da nositelji autorskog prava ili srodnog prava mogu djelovati, a da ne moraju utvrditi da klijenti pružatelja pristupa internetu stvarno pristupaju predmetima zaštite stavljenima na raspolaganje javnosti bez ovlaštenja navedenih nositelja.
- 39 Tim više je tako s obzirom na to da postojanje radnje stavljanja djela na raspolaganje javnosti zahtijeva samo da je navedeno djelo stavljeno na raspolaganje javnosti, a nije odlučujuće jesu li osobe koje čine tu javnost imale ili nisu imale stvaran pristup tom djelu (vidjeti u tom smislu presudu od 7. prosinca 2006., *SGAE*, C-306/05, Zb., str. I-11519., t. 43.).
- 40 S obzirom na prethodno navedeno, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 8. stavak 3. Direktive 2001/29 treba tumačiti na način da osoba koja stavlja na raspolaganje javnosti na internetskoj stranici predmete zaštite bez ovlaštenja nositelja prava, u smislu članka 3. stavka 2. te direktive, koristi usluge pružatelja pristupa internetu pomoću kojeg osobe pristupaju tim predmetima zaštite, a kojeg treba smatrati posrednikom u smislu članka 8. stavka 3. Direktive 2001/29.

Drugo pitanje

- 41 S obzirom na dani odgovor na prvo pitanje, nije potrebno odgovoriti na drugo pitanje.

Treće pitanje

- 42 Sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku svojim trećim pitanjem u biti pita treba li temeljna prava priznata pravom Unije tumačiti na način da se protivne zabrani pružatelju pristupa internetu, putem sudskog naloga, da daje svojim klijentima pristup internetskoj stranici koja čini dostupnima predmete zaštite bez ovlaštenja nositelja prava, a da taj sudski nalog pobliže ne određuje koje mjere taj pružatelj pristupa mora poduzeti i koji može, dokazavši da je poduzeo sve razumne mjere, izbjeći periodične penale kojima se kažnjava povreda navedenog sudskog naloga.
- 43 U tom pogledu, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 59. Direktive 2001/29, nacionalnim pravom uređeni su načini koji se odnose na sudske naloge koje trebaju osigurati države članice na temelju članka 8. stavka 3. te direktive, poput uvjeta koje je potrebno ispuniti i mjerodavnog postupka.
- 44 S obzirom na navedeno, ta nacionalna pravila i njihova primjena od strane nacionalnih sudova trebaju poštovati ograničenja koja proizlaze iz Direktive 2001/29 kao i iz izvora prava na koje upućuje njezina uvodna izjava 3. (vidjeti u tom smislu gore navedenu presudu *Scarlet Extended*, t. 33. i navedenu sudsku praksu).
- 45 U cilju ocjene usklađenosti sudskog naloga kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku, izdanog na temelju članka 8. stavka 3. Direktive 2001/29, s pravom Unije treba, dakle, osobito uzeti u obzir zahtjeve koji proizlaze iz zaštite primjenjivih temeljnih prava, a to u skladu s člankom 51. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) (vidjeti u tom smislu gore navedenu presudu *Scarlet Extended*, t. 41.).

- 46 Sud je već presudio da, kad je suprotstavljeno više temeljnih prava, na državama članicama je da prilikom prenošenja direktive skrbe o tome da se temelje na njezinom tumačenju koje omogućava osiguravanje pravedne ravnoteže između primjenjivih temeljnih prava zaštićenih pravnim poretom Unije. Nadalje, prilikom provedbe mjera za prenošenje te direktive na tijelima i sudovima država članica je ne samo da tumače svoje nacionalno pravo na način koji je u skladu s navedenom direktivom nego i da skrbe da se ne temelje na njezinom tumačenju koje bi bilo u sukobu s navedenim temeljnim pravima ili drugim općim načelima prava Unije kao što je načelo proporcionalnosti (vidjeti u tom smislu presudu od 29. siječnja 2008., *Promusicae*, C-275/06, Zb., str. I-271., t. 68.).
- 47 U predmetnom slučaju valja navesti da sudski nalog kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku, izdan na temelju članka 8. stavka 3. Direktive 2001/29, načelno suprotstavlja, kao prvo, autorska prava i srodna prava koja su dio prava intelektualnog vlasništva te su stoga zaštićena na temelju članka 17. stavka 2. Povelje, kao drugo, slobodu poduzetništva koju na temelju članka 16. Povelje uživaju gospodarski subjekti kao što su pružatelji pristupa internetu i, kao treće, slobodu informiranja korisnikâ interneta, čija je zaštita osigurana člankom 11. Povelje.
- 48 Što se tiče slobode poduzetništva, valja navesti da izdavanje sudskog naloga kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku ograničava tu slobodu.
- 49 Naime, pravo slobode poduzetništva osobito sadrži pravo svakog poduzetnika da se u granicama odgovornosti koju snosi za vlastite radnje slobodno koristi gospodarskim, tehničkim i financijskim resursima kojima raspolaže.
- 50 Štoviše, sudski nalog kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku stavlja na svog adresata ograničenje koje sužava slobodno korištenje resursima kojima raspolaže, s obzirom na to da ga obvezuje poduzeti mjere koje za njega mogu predstavljati bitan trošak, imati znatan utjecaj na organizaciju njegovih djelatnosti ili zahtijevati teška i složena tehnička rješenja.
- 51 Međutim, takav sudski nalog ne povređuje samu bit prava slobode poduzetništva pružatelja pristupa internetu, kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku.
- 52 S jedne strane, sudski nalog kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku prepušta svom adresatu utvrđenje konkretnih mjera za ostvarenje traženog rezultata na način da on može izabrati provedbu mjera koje će biti najprilagođenije resursima i kapacitetima kojima raspolaže i koje će biti usklađene s drugim obvezama i izazovima s kojima se suočava prilikom obavljanja svoje djelatnosti.
- 53 S druge strane, takav sudski nalog omogućava svom adresatu oslobođenje od odgovornosti ako dokaže da je poduzeo sve razumne mjere. Štoviše, očit je učinak te mogućnosti oslobođenja to da adresat tog sudskog naloga nije obvezan poduzeti nesnošljive žrtve, što je osobito opravdano imajući u vidu činjenicu da on nije autor povrede temeljnog prava intelektualnog vlasništva koja je uzrokovala navedeni sudski nalog.
- 54 U tom pogledu, sukladno načelu pravne sigurnosti, adresat sudskog naloga kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku mora imati mogućnost navesti pred sucem, kad su poznate mjere izvršenja koje je poduzeo i prije, ako je primjenjivo, donošenja odluke kojom mu se određuje sankcija, da su poduzete mjere bile uistinu one koje su se od njega mogle očekivati radi onemogućavanja nastupanja zabranjenog rezultata.
- 55 S obzirom na navedeno, kad adresat sudskog naloga kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku odabere mjere koje će poduzeti radi provedbe sudskog naloga, on mora skrbiti o poštovanju temeljnog prava korisnikâ interneta na slobodu informiranja.

- 56 U tom pogledu mjere koje poduzima pružatelj pristupa internetu moraju biti strogo ciljane u smislu da moraju služiti prekidanju povrede autorskog prava ili srodnog prava od treće strane, a da time nisu pogođeni korisnici interneta koji koriste usluge tog pružatelja za zakonito pristupanje informacijama. U protivnom bi miješanje navedenog pružatelja u slobodu informiranja navedenih korisnika bilo neopravdano s obzirom na cilj koji se slijedi.
- 57 Nacionalni sudovi moraju imati mogućnost provjere je li to slučaj. Doista, kod sudskog naloga kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku valja navesti da, ako pružatelj pristupa internetu poduzme mjere koje mu omogućavaju ostvarenje naložene zabrane, nacionalni sudovi neće imati mogućnost izvršiti takav nadzor u postupku ovrhe ako u vezi s tim ne postoji prigovor. Nadalje, da se temeljna prava priznata pravom Unije ne bi protivila izdavanju sudskog naloga kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku, nužno je da nacionalna postupovna pravila predvide mogućnost da se korisnici interneta pred sućem pozovu na svoja prava kad su poznate mjere izvršenja koje je poduzeo pružatelj pristupa internetu.
- 58 Što se tiče prava intelektualnog vlasništva, prvo treba navesti da je moguće da izvršenje sudskog naloga kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku ne rezultira potpunom obustavom povreda prava intelektualnog vlasništva zainteresiranih osoba.
- 59 Naime, s jedne strane, kao što je utvrđeno, adresat takvog sudskog naloga ima mogućnost oslobođenja od svoje odgovornosti i na taj način neusvajanja određenih mjera koje su možda ostvarive, ako se one ne mogu okarakterizirati kao razumne.
- 60 S druge strane, moguće je da ne postoji ili da u praksi nije ostvariva tehnika koja bi u potpunosti omogućavala prestanak povreda prava intelektualnog vlasništva, a što bi imalo kao posljedicu to da je određene poduzete mjere, ako je takav slučaj, moguće zaobići na jedan ili drugi način.
- 61 Valja navesti da iz članka 17. stavka 2. Povelje nipošto ne proizlazi da je pravo intelektualnog vlasništva nedodirljivo i da je stoga potrebno osigurati njegovu zaštitu na apsolutan način (vidjeti u tom smislu gore navedenu presudu *Scarlet Extended*, t. 43.).
- 62 S obzirom na navedeno, mjere koje poduzima adresat sudskog naloga kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku tijekom njegovog izvršenja trebaju biti dovoljno učinkovite kako bi osigurale stvarnu zaštitu temeljnog prava o kojem je riječ, tj. da kao svoj učinak imaju sprečavanje ili barem otežavanje neovlaštenih pristupanja predmetima zaštite i ozbiljno obeshrabrenje korisnikâ interneta koji za pristupanje tim predmetima stavljenima im na raspolaganje uz povredu navedenog temeljnog prava koriste usluge adresata tog sudskog naloga.
- 63 Dakle, iako mjere poduzete radi izvršenja sudskog naloga kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku ne mogu dovesti, ako je primjenjivo, do potpunog prestanka povreda prava intelektualnog vlasništva, ne može ih se zbog toga smatrati neusklađenima sa zahtjevom pravedne ravnoteže svih primjenjivih temeljenih prava, u skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje, ali to pod uvjetom da, s jedne strane, poduzete mjere ne lišavaju nepotrebno korisnike interneta mogućnosti zakonitog pristupanja raspoloživim informacijama i, s druge strane, da imaju za učinak sprečavanje ili barem otežavanje neovlaštenih pristupanja predmetima zaštite i ozbiljno obeshrabrenje korisnikâ interneta koji za pristupanje tim predmetima stavljenima im na raspolaganje uz povredu prava intelektualnog vlasništva koriste usluge adresata tog sudskog naloga.
- 64 S obzirom na prethodna razmatranja, na treće pitanje valja odgovoriti da temeljna prava priznata pravom Unije treba tumačiti na način da se ne protive tome da se pružatelju pristupa internetu sudskim nalogom zabrani da svojim klijentima daje pristup internetskoj stranici koja stavlja na mrežu predmete zaštite bez ovlaštenja nositeljâ pravâ, kad taj sudski nalog ne određuje pobliže koje mjere taj pružatelj pristupa mora poduzeti i kad taj pružatelj može izbjeći periodične penale kojima se kažnjava povreda navedenog sudskog naloga ako dokaže da je poduzeo sve razumne mjere, ali pod uvjetom da, s

jedne strane, poduzete mjere ne lišavaju nepotrebno korisnike interneta mogućnosti da zakonito pristupaju raspoloživim informacijama i, s druge strane, da te mjere imaju za učinak sprečavanje ili barem otežavanje neovlaštenih pristupanja predmetima zaštite te da ozbiljno obeshrabruju korisnike interneta koji za pristupanje predmetima koji su im stavljeni na raspolaganje uz povredu prava intelektualnog vlasništva koriste usluge adresata tog istog sudskog naloga, a što je na nacionalnim tijelima i sudovima da provjere.

Četvrto pitanje

65 S obzirom na odgovor na treće pitanje, nije potrebno odgovoriti na četvrto pitanje.

Troškovi

66 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

1. **Članak 8. stavak 3. Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu treba tumačiti na način da osoba koja stavlja na raspolaganje javnosti na internetskoj stranici predmete zaštite bez ovlaštenja nositeljâ pravâ, u smislu članka 3. stavka 2. te direktive, koristi usluge pružatelja pristupa internetu pomoću kojeg osobe pristupaju tim predmetima zaštite, a kojeg treba smatrati posrednikom u smislu članka 8. stavka 3. Direktive 2001/29.**
2. **Temeljna prava priznata pravom Unije treba tumačiti na način da se ne protive tome da se pružatelju pristupa internetu sudskim nalogom zabrani da svojim klijentima daje pristup internetskoj stranici koja stavlja na mrežu predmete zaštite bez ovlaštenja nositeljâ pravâ, kad taj sudski nalog ne određuje pobliže koje mjere taj pružatelj pristupa mora poduzeti i kad taj pružatelj može izbjeći periodične penale kojima se kažnjava povreda navedenog sudskog naloga ako dokaže da je poduzeo sve razumne mjere, ali pod uvjetom da, s jedne strane, poduzete mjere ne lišavaju nepotrebno korisnike interneta mogućnosti da zakonito pristupaju raspoloživim informacijama i, s druge strane, da te mjere imaju za učinak sprečavanje ili barem otežavanje neovlaštenih pristupanja predmetima zaštite te da ozbiljno obeshrabruju korisnike interneta koji za pristupanje predmetima koji su im stavljeni na raspolaganje uz povredu prava intelektualnog vlasništva koriste usluge adresata tog istog sudskog naloga, a što je na nacionalnim tijelima i sudovima da provjere.**

Potpisi